

CEDIS SCADA - SMART DIGITALISATION

EBRD Operacija br. 53660

PRILOG 1

AKCIONI PLAN ZA ŽIVOTNU SREDINU I DRUŠTVENA PITANJA
I PLAN PRAĆENJA ZELENOG PROJEKTA

Izvor: Ugovor o kreditu od 15. januara 2025. godine

1 - Akcioni plan za životnu sredinu i društvena pitanja (PR1.1 - PR1.4)

Br.	Aktivnost	Rizici za životnu sredinu i društvo (odgovornost/koristi)	Zahtjev (propisi, EBRD PR, dobra praksa)	Resursi, investicione potrebe i odgovornost	Rok	Cilj i kriterijumi za ocjenu
PR1.1	Interno imenovati zaposlenog odgovornog za sprovođenje ESAP-a, sa neposrednom linijom izvještavanja prema rukovodstvu.	Usklađenost sa ugovorom o kreditu	EBRD PR1	Dodijeliti odgovornosti	Čim ugovor o finansiranju stupi na snagu	Imenovano odgovorno lice
PR1.2	Dostavljati EBRD-u godišnji izvještaj o životnoj sredini i društvenim pitanjima, koristeći obrazac koji obezbijedi EBRD.	Usklađenost sa ugovorom o kreditu	EBRD PR1	Sopstveni resursi	Prvi kvartal nakon stupanja na snagu ugovora o finansiranju	Izvještaj dostavljen i odobren od strane EBRD-a
PR1.3	Završiti uspostavljanje sistema upravljanja prema ISO 14001 i OHSAS 18001, pribaviti sertifikate i održavati sertifikaciju.	Sistem upravljanja životnom sredinom i društvenim pitanjima	EBRD PR1	Sopstveni resursi	Sistem upravljanja pripremljen: kraj 2017. godine. Sertifikacija pribavljena: kraj 2018. godine i održavana nakon 2018.	Kraj 2017: potvrda da je sistem upravljanja pripremljen. Od 2018. nadalje: kopije sertifikata dostavljene EBRD-u
PR1.4	Razviti i sprovesti korporativnu društvenu odgovornost (CSR), po mogućnosti u skladu sa standardom ISO 26000, uključujući javnu bezbjednost i podizanje svijesti.	Korporativna društvena odgovornost	EBRD PR1	Sopstveni resursi	2018: pripremiti CSR. Od 2019. nadalje: sprovesti CSR	2018: CSR pripremljen. Od 2019. nadalje: CSR se sprovodi

1 - Akcioni plan za životnu sredinu i društvena pitanja (PR1.5 - PR2.1)

Br.	Aktivnost	Rizici za životnu sredinu i društvo (odgovornost/koristi)	Zahtjev (propisi, EBRD PR, dobra praksa)	Resursi, investicione potrebe i odgovornost	Rok	Cilj i kriterijumi za ocjenu
PR1.5	CEDIS će izraditi i prilagoditi posebne HSSE odredbe kojima se zahtjevi EBRD-a u pogledu učinka prenose i ugrađuju u sve ugovore za radove i usluge, bez obzira na vrijednost ugovora.	Zdravlje i bezbjednost izvođača	EBRD PR1		HSSE aneksi za ugovore	Dostavljeni primjeri iz ugovora
PR1.6	Usvojiti i sprovoditi sistem upravljanja lancem snabdijevanja srazmjeran složenosti lanca snabdijevanja i povezanim pitanjima životne sredine i društva, primjeren prirodi i obimu Projekta.	EHS i reputacioni rizici	EBRD PR1 i dobra praksa	Sopstveni resursi	Čim ugovor o finansiranju stupi na snagu	Plan upravljanja lancem snabdijevanja, izvještaji o procjeni rizika lanca snabdijevanja i izvještaj o praćenju dostavljeni EBRD-u
PR2.1	Završiti Politiku ljudskih resursa koja ispunjava zahtjeve zakonodavstva Crne Gore i EBRD Zahtjeva za učinak 2 i učiniti je dostupnom zaposlenima. Politika će obuhvatiti formalizovani žalbeni mehanizam i odredbe o jednakim mogućnostima.		Zakonodavstvo Crne Gore; EBRD PR2	Sopstveni resursi	Prije prve isplate	Politika pripremljena i dostupna zaposlenima

1 - Akcioni plan za životnu sredinu i društvena pitanja (PR2.2 - PR2.3)

Br.	Aktivnost	Rizici za životnu sredinu i društvo (odgovornost/koristi)	Zahtjev (propisi, EBRD PR, dobra praksa)	Resursi, investicione potrebe i odgovornost	Rok	Cilj i kriterijumi za ocjenu
PR2.2	Politika ljudskih resursa klijenta definisaće sve relevantne procedure koje se odnose na rad i uslove rada, jednake mogućnosti i nediskriminaciju, rodno zasnovano nasilje i seksualno uznemiravanje (GBVH), zabranu dječjeg i prinudnog rada, slobodu udruživanja, žalbeni mehanizam za radnike i kolektivno pregovaranje. Kao dio Politike ljudskih resursa, klijent će dalje razviti revidirani Kodeks ponašanja primjenjiv na sve radnike, koji će posebno obuhvatiti mjere za ublažavanje rizika povezanih sa GBVH. Svi radnici će dobiti brošuru ili pisani dokument o politikama i pravilima, kao i redovnu obuku o novoj politici ljudskih resursa, uključujući uslove rada, prava, naknade i druge beneficije, kao i obaveznu obuku o Kodeksu ponašanja radnika.	Politike ljudskih resursa	EBRD PR2	Sopstveni resursi	Tokom trajanja Projekta	Politika ljudskih resursa i plan/priručnik prihvatljiv za EBRD; primjeri prezentacija
PR2.3	U slučaju kolektivnog otpuštanja koje nije obuhvaćeno programom dobrovoljnog odlaska CEDIS-a, pripremiti plan smanjenja broja zaposlenih koji ispunjava zahtjeve politike EBRD-a. EBRD može obezbijediti smjernice ako bude potrebno.		EBRD PR2	Sopstveni resursi	U slučaju smanjenja broja zaposlenih, prije njegovog sprovođenja	Plan pripremljen, pregledan od strane EBRD-a i sproveden

1 - Akcioni plan za životnu sredinu i društvena pitanja (PR2.4 - PR2.5)

Br.	Aktivnost	Rizici za životnu sredinu i društvo (odgovornost/koristi)	Zahtjev (propisi, EBRD PR, dobra praksa)	Resursi, investicione potrebe i odgovornost	Rok	Cilj i kriterijumi za ocjenu
PR2.4	Obezbijediti da svi radnici dobiju pisanu kopiju ili pristup sljedećem: - ugovoru o radu; - politici ljudskih prava i svim relevantnim procedurama; - Kodeksu ponašanja; - evidencijama o odsustvima, smjenama, prekovremenom radu i drugim podacima o radnom vremenu i učinku; - mjesečnim obračunima zarade ili obračunima u drugim intervalima koji odgovaraju dinamici isplate zarade.	Pristup informacijama i sprečavanje netačnih evidencija i sporova	EBRD PR2	Sopstveni resursi	Redovno i kontinuirano	Napredak i dokazi prijavljuju se u godišnjim izvještajima
PR2.5	Obuka o upravljanju korisnicima: u godišnji plan upravljanja zaposlenima uključiti godišnju obuku i timski rad na postupanju sa ljutitim/neprirođenim korisnicima za zaposlene koji komuniciraju sa javnošću (servisni centri, pozivni centri, čitači brojila i dr.).	Zaštita zaposlenih kompanije od neprimjerenog ponašanja	EBRD PR2 i EBRD PR10	Sopstveni resursi	Godišnje	Dio godišnjeg timskog rada

1 - Akcioni plan za životnu sredinu i društvena pitanja (PR2.6 - PR3.1)

Br.	Aktivnost	Rizici za životnu sredinu i društvo (odgovornost/koristi)	Zahtjev (propisi, EBRD PR, dobra praksa)	Resursi, investicione potrebe i odgovornost	Rok	Cilj i kriterijumi za ocjenu
PR2.6	Klijent će razviti i sprovoditi Plan upravljanja izvođačima (CMP), kojim se definiše pristup upravljanju učinkom izvođača, podizvođača i drugih trećih lica u oblasti BZR i životne sredine, obuhvatajući građevinske radove i ugradnju/održavanje digitalnih brojila. Plan će utvrditi i zahtjeve u vezi sa štetom prema trećim licima, naknadom štete i praćenjem usklađenosti izvođača sa svim zahtjevima.	Upravljanje izvođačima	EBRD PR2	Sopstveni resursi	Prije tendera za pametna brojila	Plan upravljanja i praćenja izvođača, sa fokusom na radna pitanja, učinak u oblasti BZR i životne sredine i štetu prema trećim licima
PR3.1	Sprovesti pregled prisustva azbesta u svim objektima koje koristi CEDIS, bilo da su u vlasništvu ili zakupu. Pripremiti i sprovesti plan za uklanjanje rizika izloženosti zaposlenih CEDIS-a azbestu. Ako plan uključuje uklanjanje azbesta, angažovati kvalifikovano/ovlašćeno preduzeće i obezbijediti da se azbest ukloni, transportuje i zbrine u skladu sa zakonodavstvom EU.		Zakonodavstvo Crne Gore; EBRD PR3	Sopstveni resursi	Pregled i priprema plana: 2017. Sprovođenje plana: 2018.	Pregled sproveden, plan pripremljen i sproveden

1 - Akcioni plan za životnu sredinu i društvena pitanja (PR3.2 - PR4.1)

Br.	Aktivnost	Rizici za životnu sredinu i društvo (odgovornost/koristi)	Zahtjev (propisi, EBRD PR, dobra praksa)	Resursi, investicione potrebe i odgovornost	Rok	Cilj i kriterijumi za ocjenu
PR3.2	Kontrola zagađenja uljima: pripremiti odgovarajući prostor za skladištenje (natkriven, sa sekundarnom zaštitom) novih buradi sa uljem i stare opreme koja sadrži ulje u regionima i u Podgorici. Angažovati kvalifikovano/ovlašćeno preduzeće za uklanjanje i zbrinjavanje zemljišta zagađenog uljem u skladištima.		Zakonodavstvo Crne Gore; EBRD PR3	Sopstveni resursi	2017	EBRD-u dostavljen dokaz o: (i) pripremljenim prostorima i (ii) premještanju buradi sa uljem i starih transformatora u te prostore
PR3.3	Pratiti sopstvenu potrošnju energije kompanije i raditi na njenom smanjenju u skladu sa zahtjevima standarda ISO 50001.	Upravljanje energijom	EBRD PR3	Sopstveni resursi	Godišnje	Izveštaj o praćenju/AESR
PR4.1	Razviti i sprovoditi planove bezbjednosti i zdravlja na radu i bezbjednosti i zdravlja zajednice, kojima će se utvrditi i upravljati sljedećim procesima: - procjena rizika i planiranje (izrada i redovno ažuriranje matrica rizika); - preventivne i mjere ublažavanja; - praćenje i prijavljivanje incidenata, uključujući potencijalne incidente; - obuke i razvoj kapaciteta; - planiranje i angažovanje resursa; - praćenje i evaluacija; - upravljanje izvođačima i dobavljačima, uključujući štetu prema trećim licima.					

1 - Akcioni plan za životnu sredinu i društvena pitanja (PR4.2 - PR4.5)

Br.	Aktivnost	Rizici za životnu sredinu i društvo (odgovornost/koristi)	Zahtjev (propisi, EBRD PR, dobra praksa)	Resursi, investicione potrebe i odgovornost	Rok	Cilj i kriterijumi za ocjenu
PR4.2	Prije uspostavljanja OHSAS 18001, podići svijest zaposlenih o potrebi promjene kulture u oblasti bezbjednosti i zdravlja na radu i obezbijediti obuke o: - bezbjednosti saobraćaja; - radu na visini; - ličnoj zaštitnoj opremi; - politici zabrane pušenja u prostorijama; - analizi smrtnih slučajeva i potencijalnih incidenata.	Zdravlje i bezbjednost radnika	Zakonodavstvo Crne Gore; EBRD PR4	Sopstveni resursi	Godišnje	Dio godišnje obuke zaposlenih
PR4.3	Voditi evidenciju nezgoda koje uključuju pripadnike javnosti i povezane su sa aktivnostima/infrastrukturom kompanije, analizirati teške nezgode i smrtnu slučajevu i sprovoditi korektivne mjere radi sprečavanja sličnih događaja.	Zdravlje i bezbjednost zajednice	Zakonodavstvo Crne Gore; EBRD PR4	Sopstveni resursi/Projektni H&S menadžer	Tokom cijelog trajanja Projekta	Evidencija bezbjednosti se vodi; nezgode se analiziraju i korektivne mjere sprovode
PR4.4	LOTO - sistem zaključavanja i označavanja: - razviti i sprovoditi detaljna uputstva o sistemu LOTO; - sprovoditi periodičnu LOTO obuku za tehničare i izvođače; - nadzirati i pratiti primjenu zaključavanja i označavanja od strane tehničara.	Bezbjednost i zdravlje na radu	Dobra praksa	Sopstveni resursi/Projektni H&S menadžer	Tokom cijelog trajanja Projekta	Evidencija bezbjednosti se vodi; nezgode se analiziraju i korektivne mjere sprovode; LOTO procedura razvijena
PR4.5	Poboljšati obezbjeđenje i ograničenje pristupa opremi pod naponom i skladišnim prostorima za spoljna lica i širu javnost, radi sprečavanja nezgoda i krađa.	Smanjena opasnost od nezgoda i krađa	EBRD PR4	Sopstveni resursi/Projektni H&S menadžer	Tokom cijelog trajanja Projekta	AESR

1 - Akcioni plan za životnu sredinu i društvena pitanja (PR5 - PR10.2)

Br.	Aktivnost	Rizici za životnu sredinu i društvo (odgovornost/koristi)	Zahtjev (propisi, EBRD PR, dobra praksa)	Resursi, investicione potrebe i odgovornost	Rok	Cilj i kriterijumi za ocjenu
PR5	Razviti i sprovesti Politiku ili Okvir za pribavljanje i korišćenje zemljišta u skladu sa EBRD PR5. Dokument mora obuhvatiti upravljanje korišćenjem zemljišta za izgradnju, održavanje i druge aktivnosti koje zahtijevaju zemljište, uključujući aktivnosti izvođača.	Upravljanje društvenim uticajima i smanjenje rizika od sporova sa vlasnicima zemljišta	EBRD PR5	Sopstveni resursi; za izradu Politike/Okvira može se angažovati spoljna stručna podrška	Izrada Politike/Okvira do prvog kvartala 2025. godine; nakon toga kontinuirano sprovođenje	Politika/Okvir razvijen; informacije o sprovođenju, prigovorima i sporovima uključene u AESR
PR6.1	Razviti i sprovesti Plan zaštite ptica kroz sistem upravljanja prema ISO 14001.		EBRD PR6; dobra međunarodna praksa	Sopstveni resursi, uz podršku specijalizovanog konsultanta ili organizacije koja se bavi zaštitom ptica	Godina 1: planirati resurse. Godina 2: pripremiti plan. Godina 3 i nadalje: sprovesti plan	Godina 1: resursi planirani. Godina 2: plan pripremljen. Godina 3 i nadalje: plan se sprovodi
PR10.1	Na osnovu nacrtu SEP-a koji je dostavio EBRD, završiti, javno objaviti i sprovesti korporativni Plan uključivanja zainteresovanih strana (SEP).	Uključivanje zainteresovanih strana	EBRD PR10	Sopstveni resursi	Čim ugovor o finansiranju stupi na snagu	
PR10.2	Pripremiti i sprovesti formalni žalbeni mehanizam za korisnike, usmjeren na smanjenje broja sudskih postupaka putem sporazumnog rješavanja.		EBRD PR10	Sopstveni resursi	Počev od prve godine nakon stupanja na snagu ugovora o finansiranju	

Napomena uz PR6.1 iz izvornog dokumenta: Kao smjernice su navedeni APLIC dokument Reducing Avian Collisions with Power Lines i UNEP/AEWA smjernice za sprečavanje strujnog udara i sudara ptica sa elektroenergetskom infrastrukturom. Izvorni tekst navodi da bi EBRD trebalo da bude u mogućnosti da obezbijedi obrazac Plana zaštite ptica.

1 - Akcioni plan za životnu sredinu i društvena pitanja (PR10.3 - PR10.5)

Br.	Aktivnost	Rizici za životnu sredinu i društvo (odgovornost/koristi)	Zahtjev (propisi, EBRD PR, dobra praksa)	Resursi, investicione potrebe i odgovornost	Rok	Cilj i kriterijumi za ocjenu
PR10.3	Obavješćavanje o planiranim prekidima: sprovesti istraživanje sa reprezentativnim uzorkom korisnika radi poboljšanja upravljanja planiranim prekidima, sa fokusom na vrijeme obavješćavanja i kanale komunikacije. U skladu sa rezultatima prilagoditi proceduru obavješćavanja o prekidima.		EBRD PR10	Sopstveni resursi	Tokom prve godine nakon stupanja na snagu ugovora o finansiranju	Istraživanje sprovedeno; procedura obavješćavanja o prekidima prilagođena i primijenjena u okviru Projekta
PR10.4	Kao dio programa informisanja zajednice o bezbjednosti, razviti kampanju podizanja svijesti javnosti, održavati časove bezbjednosti u školama i postaviti dodatna obavješćenja i postere o mjerama predostrožnosti tokom svakodnevnih aktivnosti, kao što su ribolov i orezivanje drveća u blizini vodova pod naponom.	Odnosi sa korisnicima	EBRD PR10 i PR4	Sopstveni resursi	Tokom cijelog trajanja Projekta	AESR
PR10.5	U okviru pripreme tendera za pametna brojila, sprovesti istraživanje sa reprezentativnim uzorkom korisnika radi: (i) informisanja o različitim koristima pametnog mjerenja za javnost, uključujući kućne displeje, alate za praćenje potrošnje i nove načine plaćanja; i (ii) ispitivanja očekivanja i preferencija korisnika u vezi sa tim koristima.	Odnosi sa korisnicima	EBRD PR10	Sopstveni resursi	Prije tendera za pametna brojila	Istraživanje sprovedeno, a zaključci uključeni u tendersku dokumentaciju

2 - Plan praćenja zelenog projekta

Ključni pokazatelji učinka	Učestalost izvještavanja	Ciljni datum završetka
Instalirana pametna brojila	Godišnje	Januar 2027.
Uštede usljed smanjenja gubitaka u mreži	Godišnje	Januar 2031.
Uštede emisija gasova sa efektom staklene bašte	Godišnje	Januar 2031.